פרי הארץ — תזריע

אמר ר' שמלאי: כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף, כך תורתו נתפרשה אחר תורתם.

הנה הבעל עקידה כתב דרך צחות על מכריז רבי ינאי מאן בעי סמא דחיי, עד שאמר נצור לשונך מרע, ואמר החכם הנז"ל, שהענין נאבד מבני אדם עד שצריך הכרזה כאבידה, כענין אמרם ז"ל האומנם אלם צדק תדברון, מה אומנותו של אדם בעולם הזה, יעשה עצמו אלם, יכול אף בדברי תורה כו'.

והנה מענין היכול שבגמרא מובן כי לא המדרש הוא העיקר, כי ענין הדיבור הוא לשון, דבר אחד לדור שהוא לשון הנהגה והמשכה והתקשרות רבים על ידי אחד, כענין המלך שכולם מתנהגים על פי דיבורו, כי הוא המדרגה התחתונה המיחדת עליונים עם התחתונים והוא הממוצע שביניהם המושג ותופס את שניהם, לכן הדיבור נקרא יראה, כי היראה והפחד הוא מפני דבר שלמעלה הימנו, נמצא שהיראה הוא יחוד העליון עם התחתון, וכן הדיבור הוא היראה מן האותיות וכח המדבר בו, כמאמר מי שם פה לאדם, שהרי זהו ענין יראת המלכות מפני כח המדבר בו ואינו ירא ממנו כשהוא ישן, ולהיות היראה הוא המחבר בין המלך והעם, והמלך מולך מפני היראה הנמשך ממנו והכל בדיבור, שהרי המחשבה אינה מושגת לעם, לכן נקראים היראה והדיבור מלכות שמושל בכל, כמאמר צדיק מושל ביראת אלהים.

והנה הדיבור עם היראה מפני כח המדבר ומתקשר על ידי הדיבור והיראה עם בעל הכוחות כולם, הוא הנק' מדבר ואדם, שהרי הדיבור והיראה הוא סוף מדריגת העליון וחיצוניותו, המלביש את התחתון גם כן, כמאמר ומלבשתו ענוה ויראה, שהוא כעין לבוש ופרישת כנפים עליו הנמשך מן העליון בכדי להצילו מאחרים ולהעלותו אליו על ידי גדפי היראה הנקרא כנפים, אהבה ויראה כידוע, ועל ידי דיבור כזה נקרא אדם, שמדמה לעליון ומעלה הכל, שהרי כל העולם כולו נברא בדיבור, כמאמר בדבר ה' שמים נעשו, וכתיב בראשית ברא, שהכל נברא בשביל ראשית ומאמר והאלהים עשה שיראו מלפניו, נמצא שהיראה שהוא סוף המעשה במחשבה תחלה, לכן על ידי' מתיחדים כל הברואים ויש להם עליה על ידי דיבור אדם ישראל, שכל דיבור הם אותיות ובאותיות נבראו שמים וארץ ותולדותיהם כיוצא בהם.

כי ענין האותיות הוא השגת והתגלות החפץ, מה שאין כן קודם אותיות אין שום התגלות, נמצא הרי כל הברואים נתגלו באותיות לבית אבותם וצירופם כסדר בריאתם, וזהו אמרם ז"ל שהעולם נברא בלשון הקדש, שכל שם מלשון הקדש הוא סדר בריאותו וצירופו והמשכתו מן החיים והקודש העליון, מה שאין כן אדם המשתמש בדיבורו והרחבת פיו כרצונו, ואופני הנאת עצמו בגשמיות אין במלת דברי השמות אמיתים בו, כי אם שם מושאל מאמיתת שורשו ויחוד העולמות וסדר בריאתם,

ודיבור כזה אין נקרא דיבור כלל, כי אם צפצוף עופות ודיבור והנהגת הרע, והקליפה וחיותם ויחודם, וזהו נצור לשונך מרע, וזהו מצורע שהנגעים באים על המוציא שם רע ולשון הרע, וזהו אמרם ז"ל מצורע חשוב כמת, כמאמר ויהי האדם לנפש חיה, תרגומו לרוח ממללא, הרי שהתרגום של חיים הוא ממללא שהוא הדיבור שהוא החיות, ואם אין הדיבור כתיקון, הרי הוא מוציא רע ונגעים באים, כי אינו נפש חי כי אם מצורע כמת, שנאמר אל נא תהי כמת. וזהו כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף, ומפני סוף המעשה במחשבה תחלה, והוא היחוד לכולם, כך תורתו נתפרשה, כי התורה הם האותיות דיבורו וסדר יצירתו, ומתפרשת הוא לשון פרישת שמלה שהוא היחוד והתקשרות.